

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2023. gada 7. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lēmums 2006/928/EK – Mehānisms, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par Rumānijā sasniegto, novēršot noteiktus trūkumus tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju – LES 2. pants – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – Tiesiskums – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 47. pants – Tiesnešu neatkarība – Valsts tiesiskais regulējums, ar ko groza noteikumus par tiesnešu paaugstināšanu amatā

Lietā C-216/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea de Apel Ploiești* (Plojești apelācijas tiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2021. gada 16. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 6. aprīlī, tiesvedībā

Asociația “Forumul Judecătorilor din România”,

YN

pret

Consiliul Superior al Magistraturii,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerāladvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* vārdā – *D. Călin* un *L. Zaharia*, pārstāvji,
- *Consiliul Superior al Magistraturii* vārdā – *M. B. Mateescu*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *K. Herrmann*, *I. Rogalski* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 16. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 2. pantu un 19. panta 1. punkta otro daļu, LESD 267. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu un Komisijas Lēmumu 2006/928/EK (2006. gada 13. decembris), ar ko izveido mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par Rumānijā sasniegto, novēršot noteiktus trūkumus tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju (OV 2006, L 354, 56. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* ("Rumānijas tiesnešu foruma" apvienība) un YN un *Consiliul Superior al Magistraturii* (Augstākā tieslietu padome, Rumānija; turpmāk tekstā – "CSM") par CSM palātas, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem, 2019. gada 17. septembra Lēmuma Nr. 1348, ar kuru apstiprina Reglamentu par tiesnešu paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi (turpmāk tekstā – "Lēmums Nr. 1348"), likumību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Pievienošanās līgums

- 3 Līguma starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Bulgārijas Republiku un Rumāniju par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai (OV 2005, L 157, 11. lpp.; turpmāk tekstā – "Pievienošanās līgums"), kas parakstīts 2005. gada 25. aprīlī un stājas spēkā 2007. gada 1. janvārī, 2. panta 2. un 3. punktā ir noteikts:

"2. Tie uzņemšanas nosacījumi un ar šo uzņemšanu saistītie pielāgojumi Līgumos, kas ir Savienības pamatā, kurus piemēros no pievienošanās dienas līdz dienai, kad stājas spēkā Līgums par Konstitūciju Eiropai, ir izklāstīti aktā, kas pievienots šim Līgumam. Minētā akta noteikumi ir šā Līguma sastāvdaļa.

3. [..]

Akti, kas pieņemti pirms 1. panta 3. punktā minētā protokola stāšanās spēkā, pamatojoties uz šo Līgumu vai 2. punktā minēto aktu, paliek spēkā, un to tiesiskās sekas saglabājas līdz brīdim, kad šos aktus groza vai atceļ."

4 Šī līguma 3. pants ir formulēts šādi:

“Uz šo Līgumu attiecas noteikumi par dalībvalstu tiesībām un pienākumiem, kā arī noteikumi par Savienības iestāžu pilnvarām un kompetenci, kā tie izklāstīti Līgumos, par kuru Līgumslēdzējām pusēm kļūst Bulgārijas Republika un Rumānija.”

5 Minētā līguma 4. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

“2. Šis Līgums stājas spēkā 2007. gada 1. janvārī, ja pirms minētās dienas ir deponēti visi ratifikācijas instrumenti.

[..]

3. Neskarot 2. punktu, Savienības iestādes var pirms pievienošanās pieņemt pasākumus, kas paredzēti 1. panta 3. punktā minētā protokola [..], 37., 38. pantā [..]. Pirms stājas spēkā Līgums par Konstitūciju Eiropai, šādus pasākumus pieņem saskaņā ar ekvivalentiem noteikumiem, kas paredzēti 2. panta 2. punktā minētā akta [..] 37., 38. pantā [..].

Šie pasākumi stājas spēkā, vienīgi stājoties spēkā šim Līgumam, un to spēkā stāšanās diena ir šā Līguma spēkā stāšanās diena.”

Akts par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā

6 Akta par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2005, L 157, 203. lpp.), 37. pantā ir noteikts:

“Ja [..] Rumānija neizpilda saistības, ko tā uzņēmusies pievienošanās sarunās, tostarp jebkādas saistības attiecībā uz sektorpolitikām, kuras skar ekonomiskās darbības ar pārrobežu ietekmi, un tādējādi rada nopietnus traucējumus iekšējā tirgus darbībā vai to nopietnu iespējamību, Komisija var – pēc dalībvalsts pamatota lūguma vai pēc savas ierosmes – laikposmā, kas nepārsniedz trīs gadus pēc pievienošanās, veikt atbilstīgus pasākumus.

Pasākumi ir proporcionāli, un priekšroka ir pasākumiem, kas vismazāk traucē iekšējā tirgus darbību, un, attiecīgos gadījumos, tādu aizsardzības pasākumu īstenošanai, kas jau pastāv attiecīgajās nozarēs. Šādus aizsardzības pasākumus nedrīkst piemērot kā patvaļīgas diskriminācijas vai slēptas ierobežošanas līdzekļus attiecībā uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. Uz drošības klauzulu var atsaukties arī pirms pievienošanās, pamatojoties uz pārraudzības secinājumiem, un pieņemtie pasākumi stājas spēkā pievienošanās pirmajā dienā, ja vien tie neparedz kādu vēlāku datumu. Pasākumus īsteno tikai tik ilgi, cik noteikti nepieciešams, un tos noteikti atceļ, tiklīdz ir izpildītas attiecīgās saistības. Tomēr tos var piemērot ilgāk par pirmajā daļā paredzēto laikposmu, kamēr nav izpildītas attiecīgās saistības. Atkarībā no jaunās dalībvalsts panākumiem saistību izpildē Komisija var pasākumus atbilstīgi pielāgot. Komisija iepriekš laikus informē Padomi par aizsardzības pasākumu atcelšanu un attiecīgi ņem vērā Padomes apsvērumus šajā sakarā.”

7 Šī akta 38. pantā ir paredzēts:

“Ja pastāv būtiskas nepilnības vai šādu nepilnību nopietna iespējamība attiecībā uz to, kā [..] Rumānijā tiek transponēti, īstenoti vai piemēroti pamatlēmumi vai citas atbilstīgās saistības, sadarbības dokumenti vai lēmumi, kas attiecas uz savstarpēju atzīšanu krimināltiesību jomā un kas pieņemti atbilstīgi ES līguma VI sadaļai, vai arī direktīvas un regulas, kas attiecas uz savstarpēju atzīšanu

civiltiesību jomā un kas pieņemtas atbilstīgi EK līguma IV sadaļai, Komisija var – pēc dalībvalsts pamatota lūguma vai pēc savas ierosmes, un iepriekš apspriežoties ar dalībvalstīm – laikposmā, kas nepārsniedz trīs gadus pēc pievienošanās, veikt atbilstīgus pasākumus, precizējot pasākumu īstenošanas nosacījumus un metodes.

Pasākumi var būt attiecīgo noteikumu un lēmumu piemērošanas pagaidu apturēšana attiecībās starp [...] Rumāniju un kādu citu dalībvalsti vai citām dalībvalstīm, neskarot turpmāku ciešu tiesisko sadarbību. Uz drošības klauzulu var atsaukties arī pirms pievienošanās, pamatojoties uz pārraudzības secinājumiem, un pieņemtie pasākumi stājas spēkā pievienošanās pirmajā dienā, ja vien tie neparedz kādu vēlāku datumu. Pasākumus īsteno tikai tik ilgi, cik noteikti nepieciešams, un tos noteikti atceļ, tiklīdz ir novērstas attiecīgās nepilnības. Tomēr tos var piemērot ilgāk par pirmajā daļā paredzēto laikposmu, kamēr nav novērstas attiecīgās nepilnības. Atkarībā no jaunās dalībvalsts panākumiem konstatēto nepilnību novēršanā Komisija, iepriekš apspriedusies ar dalībvalstīm, var pasākumus atbilstīgi pielāgot. Komisija iepriekš laikus informē Padomi par aizsardzības pasākumu atcelšanu un attiecīgi ņem vērā Padomes apsvērumus šajā sakarā.”

Lēmums 2006/928

8 Saskaņā ar Lēmuma 2006/928 1. pantu:

“Rumānijai līdz katra gada 31. martam un pirmo reizi līdz 2007. gada 31. martam ir jāziņo Komisijai par gūtajiem panākumiem katra no pielikumā minētajiem trūkumiem novēršanā.

Komisija jebkurā laikā var sniegt tehnisku palīdzību, veicot dažādus pasākumus, vai vākt informāciju par šiem trūkumiem un apmainīties ar to. Turklāt Komisija jebkurā laikā šajā nolūkā var organizēt ekspertu delegācijas uz Rumāniju. Rumānijas iestādes sniedz šajā sakarā vajadzīgo atbalstu.”

9 Šī lēmuma 2. pantā ir noteikts:

“Komisija savas piezīmes un konstatējumus par Rumānijas ziņojumu pirmo reizi dara zināmus Eiropas Parlamentam un Padomei 2007. gada jūnijā.

Komisija turpmāk sniedz ziņojumus pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi sešos mēnešos.”

10 Minētā lēmuma pielikumā ir paredzēts:

“Trūkumi, kas jānovērš Rumānijai un kuri minēti 1. pantā.

1) Jānodrošina pārredzamāks un efektīvāks tiesas process, īpaši, palielinot Tiesnešu augstākās padomes resursus un paaugstinot tās atbildību. Jāziņo par jaunā civilprocesa kodeksa un kriminālprocesa kodeksa ietekmi un tā jāuzrauga.

[..]”

Rumānijas tiesības

Likums Nr. 303/2004

- 11 2004. gada 28. jūnija *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* (Likums Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuroru statusu; 2005. gada 13. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 826), redakcijā, pirms 2018. gada 18. oktobrī stājās spēkā 2018. gada 12. oktobra *Legea nr. 242/2018* (Likums Nr. 242/2018; 2018. gada 15. oktobra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 868), 43. panta 1. un 2. punktā bija noteikts:

“(1) Tiesneši un prokurori tiek paaugstināti amatā tikai konkursa kārtībā, kas organizēts valsts mērogā, atbilstoši vakantajām amata vietām pirmās instances tiesās un apelācijas tiesās vai attiecīgā gadījumā prokuratūrās.

(2) Konkursu tiesnešu un prokuroru paaugstināšanai amatā ik gadu vai pēc vajadzības organizē Augstākā tieslietu padome ar *Institutul Național al Magistraturii* [(Valsts tieslietu institūts)] starpniecību.”

- 12 Šī likuma 46. pantā bija paredzēts:

“(1) Konkursu paaugstināšanai amatā veido teorētiski un praktiski rakstveida pārbaudījumi.

(2) Pārbaudījumi attiecas uz:

a) atkarībā no specializācijas – vienu no šādām jomām: civiltiesības, krimināltiesības, komerciesības, administratīvās tiesības, finanšu un nodokļu tiesības, darba tiesības, ģimenes tiesības, starptautiskās privātās tiesības;

b) *Înalta Curte de Casație și Justiție* [(Augstā kasācijas tiesa, Rumānija)] judikatūru un *Curtea Constituțională* [(Konstitucionālā tiesa, Rumānija)] judikatūru;

c) Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru un [Eiropas Savienības] Tiesas judikatūru;

d) civilprocesu vai kriminālprocesu atkarībā no tiesneša vai prokurora specializācijas.

(3) Konkursa norises procedūra, ieskaitot rezultātu apstrīdēšanas kārtību, ir paredzēta noteikumos par tiesnešu un prokuroru paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi.

[..]”

- 13 Ar Likumu Nr. 242/2018 ir grozīts it īpaši Likuma Nr. 303/2004 43.–46. pants un tajā iekļauts 46.¹–46.³ pants.

- 14 Likuma Nr. 303/2004, kurā grozījumi izdarīti ar Likumu Nr. 242/2018 (turpmāk tekstā – “grozītais Likums Nr. 303/2004”), 43. pantā ir noteikts:

“Konkursu tiesnešu un prokuroru paaugstināšanai amatā ik gadu vai pēc vajadzības organizē atbilstošās Augstākās tieslietu padomes nodaļas ar Valsts tieslietu institūta starpniecību.”

15 Šī likuma 44. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Konkursā paaugstināšanai amatā uz vietas nākamajā augstākajā profesionālajā pakāpē var piedalīties tiesneši un prokurori, kas pēdējā novērtēšanā ieguvuši atzīmi “ļoti labi”, triju pēdējo gadu laikā nav bijuši disciplināri sodīti un atbilst minimālajiem nosacījumiem par darba stāžu [..].”

16 Minētā likuma 46. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“(1) Konkursā paaugstināšanai amatā uz vietas tiek rīkots rakstveida pārbaudījums.

(2) Konkursa norises procedūra, ieskaitot rezultātu apstrīdēšanas kārtību, kā arī tēmas, uz kurām attiecas 1. punktā paredzētais rakstveida pārbaudījums atkarībā no tiesneša vai prokurora specializācijas, ir paredzēta noteikumos par tiesnešu un prokuroru paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi.

[..]”

17 Grozītā Likuma Nr. 303/2004 46.¹ panta 1. punktā ir paredzēts:

“Tiesneši un prokurori faktiski tiek paaugstināti amatā tikai konkursa kārtībā, kas organizēts valsts mērogā, atbilstoši vakantajām amata vietām pirmās instances tiesās un apelācijas tiesās vai attiecīgā gadījumā prokuratūrās.”

18 Šī likuma 46.² panta 1. punktā ir noteikts:

“Konkursā faktiskai paaugstināšanai amatā nākamās augstākās pakāpes tiesās un prokuratūrās var piedalīties tiesneši un prokurori, kas pēdējā novērtēšanā ieguvuši atzīmi “ļoti labi”, triju pēdējo gadu laikā nav bijuši disciplināri sodīti, ir ieguvuši profesionālo pakāpi, kas atbilst tiesai vai prokuratūrai, uz kuru viņi lūdz viņus paaugstināt amatā, un vismaz divus gadus faktiski ir veikuši savus pienākumus zemākas instances tiesā vai prokuratūrā gadījumā, ja tiek veikta paaugstināšana apelācijas tiesas tiesneša amatā, tai piesaistītās prokuratūras prokurora amatā vai *Înalta Curte de Casație și Justiție* [(Augstā kasācijas tiesa)] piesaistītās prokuratūras prokurora amatā.”

19 Minētā likuma 46.³ panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“(1) Konkursā faktiskai paaugstināšanai amatā ir jāiztur pārbaudījums, lai novērtētu kandidātu darbu un uzvedību pēdējo triju gadu laikā.

(2) Konkursa organizēšanas un norises procedūra, ieskaitot konkursa atlases komisijas un to sastāvu, aspekti, kas tiek pārbaudīti 1. punktā minētajā pārbaudījumā, un rezultātu noteikšanas un apstrīdēšanas kārtība tiek noteikta 46. panta 2. punktā paredzētajos noteikumos.

[..]”

20 Saskaņā ar šī paša likuma 106. panta f) punktu:

“Augstākā tieslietu padome ar lēmumu, kas publicēts *Monitorul Oficial al României* I daļā, apstiprina:

[..]

f) noteikumus par tiesnešu un prokuroru paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi;
[..].”

Noteikumi par tiesnešu paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi

- 21 2019. gada 17. septembrī CSM palāta, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem, pamatojoties uz grozītā Likuma Nr. 303/2004 46.³ panta 2. punktu un 106. panta f) punktu, pieņēma Lēmumu Nr. 1348, ar ko apstiprina noteikumus par tiesnešu paaugstināšanas amatā konkursa organizēšanu un norisi (turpmāk tekstā – “Noteikumi par tiesnešu paaugstināšanas amatā konkursu”).
- 22 Noteikumos par tiesnešu paaugstināšanas amatā konkursu paredzēti divi paaugstināšanas amatā posmi: pirmkārt, tā sauktā paaugstināšana amatā “uz vietas”, proti, nākamajā augstākajā profesionālajā pakāpē, kas regulēta šo noteikumu II nodaļā; otrkārt, tā sauktā “faktiskā” paaugstināšana amatā, kas regulēta minēto noteikumu III nodaļā un kas ļauj veiksmīgajiem kandidātiem, kuri jau ir paaugstināti amatā “uz vietas” un kuriem šajā ziņā ir vajadzīgais profesionālais grāds, faktiski ieņemt amatu augstākas instances tiesā.
- 23 Konkursā faktiskai paaugstināšanai amatā var piedalīties tiesneši, kas pēdējā novērtējumā ieguvuši vērtējumu “foarte bine” (“ļoti labi”), triju pēdējo gadu laikā nav bijuši disciplināri sodīti, paaugstināšanas amatā “uz vietas” procedūras beigās ieguvuši profesionālo pakāpi, kāda vajadzīga tiesā, uz kuru viņi lūdz viņus paaugstināt amatā, un vismaz divus gadus faktiski ir veikuši savus pienākumus zemākas instances tiesā gadījumā, ja tiek veikta paaugstināšana apelācijas tiesas tiesneša amatā.
- 24 Paaugstināšanas amatā “uz vietas” procedūra paredz konkursu, kas balstīts uz teorētisku un praktisku rakstveida pārbaudījumu, savukārt “faktiskas” paaugstināšanas amatā procedūra ir balstīta uz kandidātu darba un uzvedības vērtējumu pēdējo triju darbības gadu laikā.
- 25 Šo vērtējumu veic komisija, kurā ietilpst attiecīgās apelācijas tiesas priekšsēdētājs un četri šīs tiesas locekļi, kam ir specializācija, kura atbilst palātām, uz kuru vakantajām amata vietām tiek rīkots konkurss, un šos locekļus izraugās pēc attiecīgās apelācijas tiesas kolēģijas priekšlikuma.
- 26 Tiesneša kandidāta darba vērtējums ir balstīts uz trim kritērijiem: i) spēju analizēt un sintezēt, kā arī izteikšanās konsekvenci; ii) argumentācijas skaidrību un loģiku, pušu prasības un aizstāvības argumentu pamatotu analīzi, *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) un apelācijas tiesu judikatūras ievērošanu; un iii) saprātīgu termiņu ievērošanu lietu izskatīšanā un nolēmumu sagatavošanā. Maksimālā darba novērtējuma atzīme ir 60 punkti, proti, ne vairāk kā 20 punkti par katru no trim kritērijiem.
- 27 Pirmo divu kritēriju ievērošana tiek konstatēta, izmantojot tiesneša kandidāta pēdējo triju darba gadu laikā pasludināto tiesas nolēmumu analīzi. Šī analīze attiecas uz desmit nolēmumu kopumu, kas nejauši atlasīti, izmantojot programmatūru un pamatojoties uz vienotiem novērtēšanas komisijas noteiktiem kritērijiem. Šajā nolūkā atlasītajiem nolēmumiem jābūt atbilstīgiem kandidāta profesionālajai darbībai, tiem jāattiecas uz dažādiem jautājumiem un cik vien iespējams jābūt taisītiem dažādos procesuālajos posmos.

- 28 Papildus šādi atlasītiem nolēmumiem tiek ņemts vērā arī pamatots atzinums, ko sniegusi tiesa, kas ir augstākas instances tiesa nekā tā, kurā kandidāts darbojas, viņa specializācijai atbilstošā palāta. Šajā nolūkā palātas priekšsēdētājs apspriežas ar palātas tiesnešiem, ievērojot pausto viedokļu konfidencialitāti, un rezultātu iekļauj ziņojumā, kas tiek nosūtīts novērtēšanas komisijai. Šim atzinumam ir tikai konsultatīva vērtība.
- 29 Runājot par trešo kritēriju, kas attiecas uz termiņu ievērošanu, vērtējums ir balstīts uz virkni statistikas datu un citu dokumentu, ko sniegusi tiesa, kurā darbojas kandidāts, un kas attiecas uz šādiem aspektiem: i) saistībā ar kandidāta darbu: tiesas sēžu skaits, to lietu skaits, kurās tiesnesis ir piedalījies, izskatīto lietu skaits, pieņemto nolēmumu skaits, to nolēmumu skaits, kuri nav motivēti paredzētajos termiņos, vidējo dienu skaits, par kādu ir pārsniegti termiņi, vidējais termiņš, kādā kandidāts ir pabeidzis lietas, citas darbības, ko kandidāts veicis, pildot amata pienākumus; ii) saistībā ar tās tiesas darbību, kurā ietilpst palāta, kurā tiesnesis ir darbojies: vidējais tiesneša [izskatīto] lietu skaits, vidējais dalības tiesas sēdēs skaits, vidējais lietu pabeigšanas termiņš pēc lietu veida, vidējais tiesneša taisīto nolēmumu skaits un vidējais to nolēmumu skaits, kuri nav taisīti tam paredzētajos termiņos.
- 30 Tiesneša kandidāta uzvedību komisija vērtē, pamatojoties uz diviem kritērijiem: i) attieksmi pret lietas dalībniekiem, advokātiem, ekspertiem un tulkiem tiesas sēžu laikā un citu profesionālo darbību atbilstošo raksturu, izmantotā balss toņa atbilstošo raksturu, pieklājību, nievājošas attieksmes vai augstprātīgas uzvedības neesamību, spēju risināt situācijas, kas rodas tiesas sēžu zālē; ii) spēju sadarboties ar citiem tiesas sastāva locekļiem, kā arī uzvedību un komunikāciju ar citiem tiesnešiem un darbiniekiem gan tiesā, kurā kandidāts darbojas, gan citās tiesās neatkarīgi no tā, vai tās ir augstākas vai zemākas instances tiesas. Maksimālā uzvedības novērtējuma atzīme ir 40 punkti, proti, ne vairāk kā 20 punkti par katru no abiem kritērijiem.
- 31 Kandidātu uzvedības vērtējums, ņemot vērā divus iepriekš minētos kritērijus, ir balstīts uz to tiesas sēžu ierakstiem, kurās kandidāts ir bijis tiesas sastāva priekšsēdētājs, uz palātas un/vai attiecīgā gadījumā tiesas, kurā kandidāts veicis amata pienākumus aplūkotojā laikposmā, atzinumu, viņa profesionālajā lietā ietvertajiem datiem, kā arī visu citu pārbaudāmu informāciju par kandidātu.
- 32 Šajā nolūkā novērtēšanas komisija lūdz *CSM* un *Inspeția Judiciară* (Tiesu inspekcija) Cilvēkresursu direkcijai informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu kandidāta uzvedību tiesās, kurās viņš ir darbojies attiecīgajā laikposmā. Minētā komisija atlasa tiesas sēžu kopumu, kurās kandidāts bijis priekšsēdētājs, un lūdz atbilstošos ierakstus. Turklāt, lai iegūtu palātas vai, ja palātas nav, tās tiesas atzinumu, kurā kandidāts veicis savus amata pienākumus, ar palātas vai tiesas personālu notiek apspriešanās, ievērojot pausto viedokļu konfidencialitāti, un minēto apspriežu rezultāti tiek ietverti parakstītā un datētā ziņojumā, kurā ir pārbaudāmi elementi.
- 33 Procedūras beigās novērtēšanas komisija sagatavo argumentēta ziņojuma projektu, kurā norāda atzīmes, kas piešķirtas saistībā ar pieciem attiecīgajiem kritērijiem (proti, trim darba vērtējuma kritērijiem un diviem uzvedības vērtējuma kritērijiem), kā arī kandidāta saņemto kopējo atzīmi no maksimālās kopējās atzīmes – 100 punktiem. Ziņojuma projekts tiek nosūtīts kandidātam, kam pēc tam ar novērtēšanas komisiju ir intervijs par minētajā projektā ietvertajiem jautājumiem. Ja kandidātam ir iebildumi pret ziņojuma projektu, viņam iebildumi ir jāpauž gan šajā intervijā, gan rakstveidā. Intervijas beigās novērtēšanas komisija izskata iespējamus celtos iebildumus un citus jautājumus, kas izriet no intervijas, un sagatavo argumentētu galīgo novērtējuma ziņojumu, norādot atzīmes, kādas iegūtas par katru vērtējuma kritēriju, un kopējo atzīmi. Šis ziņojums tiek nosūtīts kandidātam un *CSM*.

34 Tad kandidātam ir 48 stundas, skaitot no rezultātu publicēšanas dienas, lai novērtējumā iegūto atzīmi apstrīdētu CSM palātā, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem. Pēdējā minētā izskata prasību, ņemot vērā celtos iebildumus un dokumentus, ar kuriem ir pamatots vērtējums. Ja šī palāta uzskata, ka prasība ir jāapmierina, tā veic jaunu kandidāta vērtējumu, pamatojoties uz tiem pašiem kritērijiem un to pašu vērtējuma skalu kā tie, kas noteikti novērtējuma procedūrai. Ja, tieši pretēji, tā uzskata, ka prasība ir jānoraida, netiek veikts nekāds jauns kandidāta novērtējums.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

35 2019. gada 12. novembrī prasītāji pamatlietā vērsās *Curtea de Apel Ploiești* (Ploješti apelācijas tiesa, Rumānija), kas ir iesniedzējtiesa, ar prasību daļēji atcelt Lēmumu Nr. 1348, ciktāl ar to ir grozīta procedūra faktiskai tiesnešu paaugstināšanai amatā uz pirmās instances tiesām vai apelācijas tiesām, agrākos pārbaudījumus aizstājot ar kandidātu darba un uzvedības vērtējumu pēdējo triju darbības gadu laikā.

36 Prasītāji pamatlietā uzskata, ka jaunā procedūra atkāpjas no principa par paaugstināšanu amatā pēc nopelniem, jo balstās uz diskrecionāriem un subjektīviem vērtējumiem. Turklāt, apelācijas tiesu priekšsēdētājiem uzticot dominējošu varu, jaunā procedūra veicinot hierarhiskas pakļautības attieksmi pret augstākas instances tiesu locekļiem, kam jāvērtē to tiesnešu darbs, kuri kandidē uz paaugstināšanu amatā.

37 Prasītāji pamatlietā uzskata, ka šādas izmaiņas tiesnešu paaugstināšanas amatā procedūrā var apdraudēt viņu neatkarību. It īpaši jaunā procedūra esot pretrunā Savienības tiesībām un pienākumiem, kas ir Rumānijai saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu (turpmāk tekstā – "SPM"), kas ieviests ar Lēmumu 2006/928, un ziņojumiem, kuri izstrādāti šī mehānisma ietvaros.

38 Šajā ziņā, pirmkārt, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai SPM un minētie ziņojumi ir akti, kuru interpretāciju var lūgt Tiesai.

39 Otrkārt, šai tiesai ir šaubas par tādas paaugstināšanas amatā sistēmas, kāda ieviesta ar pamatlietā aplūkoto tiesisko regulējumu, saderību ar tiesnešu neatkarības principu.

40 Šādā situācijā iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Lēmumā 2006/928] noteiktais [SPM] ir uzskatāms par Eiropas Savienības iestādes pieņemtu aktu LESD 267. panta izpratnē, kura interpretāciju var lūgt [Tiesai]? Vai [Lēmumā 2006/928] noteiktā [SPM] saturs, būtība un darbība laikā ietilpst [Pievienošanās līguma] piemērošanas jomā? Vai saistībā ar minēto mehānismu sagatavotajos ziņojumos formulētās prasības Rumānijai ir saistošas?

2) Vai LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un [Hartas] 47. pantā, kā arī [Tiesas] judikatūrā noteiktais tiesu neatkarības princips ar atsauci uz LES 2. pantu var tikt interpretēts tādējādi, ka tas attiecas arī uz procedūrām saistībā ar amatā esošu tiesnešu paaugstināšanu amatā?

- 3) Vai minētais princips ir apdraudēts, ja tiek izveidota paaugstināšanas amatā uz augstākas instances tiesu struktūru sistēma, kura ir balstīta tikai uz apkopojošu darbības un rīcības vērtējumu, ko sagatavojusi komisija, kurā ietilpst pārbaudi tiesā veicošās struktūras priekšsēdētājs un šīs struktūras tiesneši, kas atsevišķi – papildus periodiskai tiesnešu izvērtēšanai – gan izvērtē tiesnešus viņu paaugstināšanai amatā, gan veic viņu taisīto spriedumu pārbaudi tiesā?
- 4) Vai LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un [Hartas] 47. pantā, kā arī [Tiesas] judikatūrā noteiktais tiesu neatkarības princips ar atsauci uz LES 2. pantu ir apdraudēts, ja Rumānija neievēro Eiropas Savienības tiesību paredzamības un tiesiskās drošības principus, pieņemot [SPM] un saistībā ar to sagatavotos ziņojumus un piemērojot tos vairāk nekā 10 gadus, un tad bez brīdinājuma grozot tiesnešu paaugstināšanas vadošos amatos procedūru pretēji [SPM] ieteikumiem?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par Tiesas kompetenci

- 41 CSM apgalvo, ka, uzdodama prejudiciālos jautājumus, iesniedzējtiesa lūdz Tiesu lemt par jaunās pamatlietā aplūkotās tiesnešu paaugstināšanas amatā sistēmas likumību, nevis interpretēt Savienības tiesības. Tādējādi Tiesas kompetencē neesot lemt par šiem jautājumiem.
- 42 Savukārt Polijas valdība norāda, ka minētie jautājumi attiecas uz tieslietu organizācijas jomu, kurā Savienībai nav nekādas kompetences.
- 43 Šajā ziņā jānorāda, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu skaidri attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju neatkarīgi no tā, vai runa ir par primārajām tiesību normām (LES 2. pants un 19. panta 1. punkta otrā daļa, LESD 267. pants un Hartas 47. pants) vai atvasinātajām tiesību normām (Lēmums 2006/928).
- 44 Turklāt Polijas valdības argumentācija, ka Savienībai nav kompetences tieslietu organizācijas jomā, patiesībā ir saistīta ar pašu uzdotajos jautājumos paredzēto Savienības primāro tiesību normu tvērumu un tādējādi interpretāciju, kas acīmredzami ietilpst Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 267. pantu.
- 45 Tiesa jau ir nospriedusi – lai gan tieslietu organizācija dalībvalstīs ir šo dalībvalstu kompetencē, tām, īstenojot šo kompetenci, ir jāievēro pienākumi, kas tām izriet no Savienības tiesībām (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 111. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 46 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Tiesas kompetencē ir atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem.

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

- 47 CSM apstrīd pirmā un otrā jautājuma pieņemamību, jo atbildes uz tiem skaidri izrietot no Tiesas judikatūras.

- 48 Turklāt CSM norāda, ka trešais un ceturtais jautājums ir nepieņemams, jo iesniedzējtiesas lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem. Trešais jautājums esot balstīts uz kļūdainu pamatlietā aplūkotās tiesnešu paaugstināšanas amatā procedūras aprakstu, un, runājot par ceturto jautājumu, faktiskas tiesnešu paaugstināšanas amatā procedūra nekādā ziņā neesot pretrunā ieteikumiem, ko Komisija paudusi savos ziņojumos, kuri izstrādāti atbilstoši SPM.
- 49 Šajā ziņā, pirmkārt, runājot par to, ka Savienības tiesību pareiza interpretācija šajā gadījumā esot tik acīmredzama, ka nerada nekādas saprātīgas šaubas, pietiek ar atgādinājumu, ka, lai gan šāds apstāklis, ja tas ir pierādīts, var ļaut Tiesai lemt, izdodot motivētu rīkojumu saskaņā ar Reglamenta 99. pantu, šis pats apstāklis tomēr nevar liegt valsts tiesai uzdot prejudiciālu jautājumu vai padarīt šādi uzdoto jautājumu nepieņemamu (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 138. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 50 Tāpēc pirmais un otrais jautājums ir pieņemams.
- 51 Otrkārt, saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību normu interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajā tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu kontekstā un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas nozīmīguma prezumpcija. Tiesa var noraidīt valsts tiesas iesniegto lūgumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai arī kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 139. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 52 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesā izskatīšanai ir iesniegts strīds par tāda valsts tiesiskā regulējuma likumību, kas attiecas uz tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu. Tieši šaubas, kas minētajai tiesai ir radušās saistībā ar šī režīma saderību ar neatkarības prasību, kura izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas un Hartas 47. panta, kā arī ar Lēmumu 2006/928, tai lika uzdot Tiesai jautājumus par šo Savienības tiesību normu interpretāciju. Tādējādi trešais un ceturtais jautājums ir saistīts ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem. Argumentācija, ko CSM iesniegusi, lai apstrīdētu šo jautājumu pieņemamību, attiecas uz atbildi pēc būtības, kas uz tiem jāsniedz.
- 53 No tā izriet, ka arī trešais un ceturtais jautājums ir pieņemams.

Par pirmo jautājumu

- 54 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Lēmums 2006/928 ir Savienības iestādes pieņemts akts, ko Tiesa var interpretēt saskaņā ar LESD 267. pantu, vai šis lēmums, ņemot vērā tā juridisko raksturu, saturu un ietekmi laikā, ietilpst Pievienošanās līguma piemērošanas jomā un, visbeidzot, vai prasības, kuras ir noteiktas ziņojumos, ko Komisija sagatavojusi SPM ietvaros, Rumānijai ir obligātas.

- 55 Kā pamatoti norādījusi "Rumānijas tiesnešu foruma" apvienība, CSM un Komisija, atbilde uz pirmo jautājumu acīmredzami izriet no Tiesas judikatūras, it īpaši no 2021. gada 18. maija sprieduma *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393) rezolutīvās daļas 1. un 2. punkta.
- 56 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Lēmums 2006/928 ir Savienības iestādes akts, ko Tiesa var interpretēt saskaņā ar LESD 267. pantu. Šis lēmums, ņemot vērā tā juridisko raksturu, saturu un ietekmi laikā, ietilpst Pievienošanās līguma piemērošanas jomā. Minētā lēmuma pielikumā ietvertie trūkumi ir jānovērš, lai nodrošinātu, ka Rumānija ievēro LES 2. pantā noteikto tiesiskuma vērtību, un tie ir saistoši minētajai dalībvalstij tādā nozīmē, ka tai ir jāveic piemēroti pasākumi šo trūkumu novēršanai atbilstoši lojālas sadarbības principam, kurš norādīts LES 4. panta 3. punktā, pienācīgi ņemot vērā Komisijas ziņojumus, ko tā sagatavojusi, pamatojoties uz to pašu lēmumu, it īpaši minētajos ziņojumos ietvertos ieteikumus.

Par otro jautājumu

- 57 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesiskajam regulējumam par tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu ir jānodrošina tiesnešu neatkarības principa ievērošana.
- 58 Kā atgādināts šī sprieduma 45. punktā, lai gan tiesvedības organizēšana dalībvalstīs ir dalībvalstu kompetencē, tām tomēr, īstenojot šo kompetenci, ir jāizpilda pienākumi, kas izriet no Savienības tiesībām. Turklāt ir nopriests, ka LES 19. pantā, kurā ir konkretizēta LES 2. pantā paredzētā tiesiskuma vērtība, valstu tiesām un Tiesai ir uzticēts uzdevums nodrošināt pilnīgu Savienības tiesību piemērošanu visās dalībvalstīs, kā arī to tiesību aizsardzību tiesā, kuras privātpersonām izriet no šīm tiesībām (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 217. punkts).
- 59 Efektīva pārbaude tiesā, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību ievērošanu, ir neatņemama tiesiskas valsts sastāvdaļa. Šajā ziņā, kā noteikts LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, dalībvalstu ziņā ir paredzēt tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmu, kas nodrošina privātpersonām tiesību uz efektīvu pārbaudi tiesā ievērošanu jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības. Tiesību, kuras privātpersonas gūst no Savienības tiesībām, efektīvas aizsardzības tiesā princips, uz ko tādējādi ir atsauce LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, ir vispārējs Savienības tiesību princips, kurš izriet no dalībvalstīm kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām un kurš ir atzīts Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. pantā, un kurš pašlaik ir apstiprināts Hartas 47. pantā (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 219. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 60 No tā izriet, ka saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu visām dalībvalstīm ir jānodrošina, lai instances, kuras kā "tiesas" Savienības tiesībās noteiktajā izpratnē ir aicinātas spriest par jautājumiem, kas saistīti ar šo tiesību piemērošanu vai interpretēšanu, un kuras tādējādi ietilpst Savienības tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, atbilstu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām, tomēr precizējot, ka šī norma ir vērsta uz "jomām, uz kurām attiecas Savienības tiesības", neatkarīgi no situācijas, kādā dalībvalstis īsteno šīs tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 220. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 61 Lai garantētu, ka šāda tiesa spēj nodrošināt saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu prasīto efektīvo tiesību aizsardzību tiesā, īpaši svarīga – kā apstiprina Hartas 47. panta otrā daļa, kurā kā viena no prasībām saistībā ar pamattiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību ir minēta piekļuve "neatkarīgai" tiesai, – ir šo instanču neatkarības un objektivitātes saglabāšana (spriedums, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 93. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Kā Tiesa vairākkārt ir uzsvērusi, šī prasība par tiesu neatkarību un objektivitāti, kas ir neatraujami saistīta ar tiesas spriešanu, ietilpst tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu būtiskajā saturā, kam ir kardināla nozīme kā garantijai visu to tiesību aizsardzībai, kuras tiesvedības dalībniekiem izriet no Savienības tiesībām, un LES 2. pantā izklāstīto dalībvalstu kopējo vērtību, tostarp tiesiskuma vērtības, saglabāšanai (spriedums, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 63 Saskaņā ar Savienības tiesībām prasītajām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, tās locekļu iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī pašatstatīšanas, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kļiedētu indivīdos jebkādas pamatotas šaubas par šīs tiesas ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz interesēm, ar ko tā saskaras (spriedums, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 95. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 64 Šajā ziņā ir būtiski, lai tiesneši būtu pasargāti no ārējas ietekmes vai spiediena, kas var apdraudēt viņu neatkarību un objektivitāti. Noteikumiem, kas piemērojami tiesnešu statusam un tiesneša amata pienākumu izpildei, it īpaši ir jāļauj izslēgt ne tikai jebkādu tiešu ietekmi, kas izpaužas norāžu veidā, bet arī netiešāku ietekmi, kura varētu iespaidot attiecīgo tiesnešu lēmumus, un tādējādi novērst šķietamo to neatkarības vai objektivitātes neesamību, kas varētu apdraudēt pašātvību, kāda tiesai ir jārada indivīdiem demokrātiskā sabiedrībā un tiesiskā valstī (spriedums, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 96. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 It īpaši tiesnešu neatkarība ir jānodrošina un jāzaglabā ne vien viņu iecelšanas amatā stadijā, bet arī, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 46. punktā, visas viņu karjeras laikā, ieskaitot paaugstināšanas amatā procedūras, ciktāl tiesnešu paaugstināšanas amatā procedūras ir daļa no noteikumiem, kas piemērojami tiesnešu statusam.
- 66 Līdz ar to ir nepieciešams, lai lēmumu par tiesnešu paaugstināšanu amatā pieņemšanas pamatā esošie materiāltiesiskie nosacījumi un procesuālā kārtība būtu tādi, kas nevar radīt indivīdiem nekādas pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu neuzņēmību pret ārēju elementu iedarbību un par viņu neitralitāti attiecībā pret interesēm, ar kurām tie saskaras, kad šīs personas ir paaugstinātas amatā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 67 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesiskajam regulējumam par tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu ir jānodrošina tiesnešu neatkarības principa ievērošana.

Par trešo jautājumu

- 68 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru režīms tiesnešu paaugstināšanai amatā uz augstākas instances tiesu ir balstīts uz ieinteresēto personu darba un uzvedības vērtējumu, ko veic komisija, kurā ietilpst šīs augstākās pakāpes tiesas priekšsēdētājs un tās locekļi.
- 69 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalsts nevar grozīt savus tiesību aktus tā, ka tiek izraisīta tiesiskuma – kas ir vērtība, kura konkretizēta it īpaši LES 19. pantā, – aizsardzības līmeņa pazemināšana. Tādējādi dalībvalstīm ir jā rūpējas, lai tiktu novērsta jebkāda tiesību aktu tieslietu organizācijas jomā kvalitātes pazemināšana no šīs vērtības viedokļa, atturoties pieņemt noteikumus, kas varētu apdraudēt tiesnešu neatkarību (spriedumi, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 63. un 64. punkts, kā arī 2021. gada 21. decembris, *Euro Box Promotion* u.c., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 un C-840/19, EU:C:2021:1034, 162. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 70 Kā atgādināts šī sprieduma 64. punktā, tiesnešiem jābūt pasargātiem no ārējas ietekmes vai spiediena, kas var apdraudēt viņu neatkarību un objektivitāti. Noteikumiem par tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu it īpaši ir jāļauj izslēgt ne vien jebkādu tiešu ietekmi, kas izpaužas norāžu veidā, bet arī netiešākas ietekmes formas, kuras var iespaidot attiecīgo tiesnešu lēmumus, un tādējādi novērst šķietamo to neatkarības vai objektivitātes neesamību, kas varētu apdraudēt pašātvību, kāda tiesai ir jārada indivīdiem demokrātiskā sabiedrībā un tiesiskā valstī.
- 71 Līdz ar to, ja dalībvalsts izveido jaunu tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu, jānodrošina, ka materiāltiesiskie nosacījumi un procesuālā kārtība lēmumu par paaugstināšanu amatā pieņemšanai šajā režīmā ir tādi, kas indivīdiem nevar radīt nekādas pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu nepakļaušanos ārējiem faktoriem un par viņu neitralitāti attiecībā uz interesēm, ar kurām tie saskaras, kad viņi ir paaugstināti amatā.
- 72 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai par šo jautājumu būs jālemj pēc tam, kad tā būs veikusi šim nolūkam vajadzīgos vērtējumus. Jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu Tiesa ir pilnvarota nevis piemērot Savienības tiesību noteikumus konkrētam gadījumam, bet tikai pieņemt nolēmumu par Līgumu un Savienības iestāžu pieņemto tiesību aktu interpretāciju. Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu ieviestajā tiesu sadarbības procedūrā Tiesa, pamatojoties uz lietas materiāliem, var sniegt valsts tiesai Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izvērtējot kādas Savienības tiesību normas sekas (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 201. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 73 Pirms tiek izskatīti lēmumu par paaugstināšanu amatā pieņemšanas materiāltiesiskie nosacījumi un procesuālā kārtība, kas paredzēta pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā, jāatgādina, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas norādēm pamatlietā aplūkotā tiesnešu paaugstināšanas amatā procedūra ir strukturēta divos posmos. Pirmais posms, kas kvalificēts kā "paaugstināšana amatā uz vietas", ir balstīts uz rakstisko pārbaudījumu veiksmīgu nokārtošanu, kuru mērķis ir pārbaudīt gan kandidātu teorētiskās, gan praktiskās zināšanas. Otrais posms, kas kvalificēts kā "faktiska paaugstināšana amatā" un kas ļauj uz vietas amatā paaugstinātos kandidātus faktiski iecelt amatā augstākas instances tiesā, ir balstīts uz viņu darba un uzvedības novērtējumu pēdējo triju darbības gadu laikā.

- 74 Šajā otrajā posmā novērtējumu veic novērtēšanas komisija, kuras locekļus ieceļ CSM palāta, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem. Minētajā novērtēšanas komisijā katras apelācijas tiesas līmenī ietilpst šīs tiesas priekšsēdētājs un četri tās locekļi, kuru specializācijai jāatbilst vakanto amata vietu specializācijai. CSM palāta, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem, šos četrus locekļus atlasa pēc tās apelācijas tiesas kolēģijas priekšlikuma, kurā darbojas šīs tiesas priekšsēdētājs.
- 75 Lai gan tādas struktūras kā minētā novērtēšanas komisija iesaistīšanās tiesnešu faktiskas iecelšanas amatā procedūrā principā var veicināt šīs procedūras objektivizāciju, šai struktūrai arī pašai ir jābūt neatkarīgai, tāpēc ir konkrētāk jāpārbauda nosacījumi, ar kādiem tās locekļi ir iecelti, un veids, kādā tā konkrēti pilda savu uzdevumu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 66.–68. punkts).
- 76 Šajā gadījumā, runājot par novērtēšanas komisijas locekļu iecelšanas nosacījumiem, ir jāuzsver, ka tajā ietilpst tikai tiesneši, kas ir iecelti pēc kompetentās apelācijas tiesas kolēģijas, kurā pašā ietilpst tiesneši, priekšlikuma.
- 77 Turklāt, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 62., 65. un 66. punktā, tas vien, ka daži tiesneši veic pārbaudi par savu kolēģu profesionālo darbību, nenorāda, ka pastāvētu potenciāla tiesnešu neatkarības problēma. Ciktāl novērtēšanas komisijas locekļiem kā tiesnešiem pašiem ir jāsniedz neatkarības garantijas, viņi principā atbilst šī sprieduma 75. punktā atgādinātajai prasībai un, ņemot vērā viņu funkcijas, šķiet, spēj novērtēt savu kolēģu profesionālos nopelnus.
- 78 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka jaunā procedūra var izraisīt varas koncentrēšanos dažu šīs novērtēšanas komisijas locekļu, konkrētāk – apelācijas tiesu priekšsēdētāju, rokās, un tas viņiem var piešķirt izšķirošu ietekmi uz faktiskās paaugstināšanas amatā procedūras iznākumu. Tā tas it īpaši varētu būt tad, ja izrādītos, ka šie locekļi apvieno vairākas amata funkcijas, kas var ietekmēt paaugstināšanas amatā kandidātu profesionālo dzīvi un karjeru, piemēram, būdami vienlaikus atbildīgi par viņu darba periodisku novērtējumu un par viņu taisīto spriedumu pārbaudi apelācijas instancē.
- 79 Lai gan nevar izslēgt, ka šī situācija var ietekmēt veidu, kādā minētā novērtēšanas komisija konkrēti pilda savu uzdevumu šī sprieduma 75. punkta izpratnē, šādu varas koncentrāciju, ja pieņem, ka tā ir pierādīta, tomēr nevar uzskatīt par nesaderīgu ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2023. gada 11. maijs, *Inspeția Judiciară*, C-817/21, EU:C:2023:391, 54. punkts).
- 80 Vēl ir jāpierāda, ka minētā varas koncentrācija pati par sevi vai apvienojumā ar citiem faktoriem personām, kam tā ir, faktiski var sniegt spēju ietekmēt attiecīgo tiesnešu lēmumus un tādējādi radīt viņu neatkarības vai objektivitātes neesamību, kas var apdraudēt paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdiem demokrātiskā sabiedrībā un tiesiskā valstī.
- 81 Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos nav nedz elementu, kas būtu vērsti uz to, lai pierādītu, ka šāda iespējama varas koncentrācija pati par sevi varētu faktiski piešķirt šādu ietekmēšanas spēju, nedz kāda cita elementa, kurš kopā ar minēto varas koncentrāciju varētu izraisīt šādas sekas, kas attiecīgajām personām varētu radīt šaubas par amatā paaugstināto tiesnešu neatkarību.
- 82 Tādējādi iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir pieejami visi atbilstīgie elementi, ir jāveic vērtējums šajā ziņā.

- 83 Runājot par materiāltiesiskajiem nosacījumiem, kas izvirzīti lēmumu par faktisku paaugstināšanu amatā pieņemšanai, un it īpaši par novērtēšanas komisijas veiktā vērtējuma kritērijiem, pirmkārt, jānorāda, ka piekļuve faktiskas paaugstināšanas amatā procedūrai nozīmē, ka ir jābūt veiksmīgi nokārtotiem rakstiskajiem, teorētiskajiem un praktiskajiem pārbaudījumiem paaugstināšanas amatā "uz vietas" procedūrā, kuras nozīmi, šķiet, prasītāji pamatlietā neapstrīd. Otrkārt, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumā 72. punktā, pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā skaidri ir noteikti kritēriji, kas šķiet atbilstoši, lai novērtētu kandidātu profesionālos nopelnus.
- 84 Līdz ar to kandidātu darba vērtējums ir balstīts uz kritērijiem, kas attiecas uz viņu spēju analizēt un sintezēt, viņu argumentācijas skaidrību un loģiskumu, augstākas instances tiesu judikatūras ievērošanu un uz viņu spēju lemt, ievērojot saprātīgu termiņu. Savukārt kandidātu uzvedības vērtējums ir balstīts uz kritērijiem, kas būtībā attiecas uz kandidātu uzvedību, pildot amata pienākumus, gan attiecībā pret kolēģiem, gan tiesvedības dalībniekiem, un uz viņu spēju nodrošināt pienācīgu tiesas sēžu norisi.
- 85 Turklāt šie kritēriji, kā šķiet, ir novērtēti objektīvi, pamatojoties uz pārbaudāmiem elementiem. Kandidātu darba novērtējumā novērtēšanas komisija galvenokārt balstās uz desmit tiesas nolēmumiem, ko pasludinājis kandidāts un kas atlasīti nejauši un pamatojoties uz vienotiem kritērijiem. Kandidātu uzvedība tiek novērtēta, it īpaši ņemot vērā kandidāta profesionālo lietu, kā arī tiesas sēžu ierakstus, un tas šajā novērtējumā vērā ņemtajiem elementiem arī piešķir pārbaudāmību.
- 86 Tādējādi šķiet, ka šajos novērtējumos vērā ņemtie elementi ir pietiekami dažādi un pārbaudāmi, un tas ierobežo risku, ka faktiskas paaugstināšanas amatā procedūrai piemīt diskrecionārs raksturs. Apstākļi, ka novērtēšanas komisija, iespējams, var ņemt vērā motivētus atzinumus, ko sniegusi palāta, kurā attiecīgais kandidāts darbojas brīdī, kad šī procedūra notiek, kā arī augstākas pakāpes tiesas palāta, kas atbilst viņa specializācijai, nešķiet tāds, kas varētu likt apšaubīt šo analīzi, ciktāl šādi motivēti atzinumi novērtēšanas komisijai var sniegt informāciju par šī kandidāta profesionālajiem nopelniem no viņa darba vai uzvedības viedokļa.
- 87 Runājot par procesuālo kārtību, kādā tiek pieņemti lēmumi par faktisku paaugstināšanu amatā, jānorāda – tiklīdz procedūra ir pabeigta, novērtēšanas komisija sagatavo motivētu ziņojumu, kurā ietver atzīmes, kas piešķirtas par katru attiecīgo kritēriju, kā arī kandidāta iegūto kopējo atzīmi. Turklāt, ja kandidātam ir iebildumi pret šo ziņojumu, viņš tos var iesniegt intervijas laikā ar novērtēšanas komisiju, kā arī rakstveidā. Visbeidzot, kandidātam ir 48 stundas, sākot no rezultātu publicēšanas, lai pret iegūto atzīmi celtu prasību CSM palātā, kas izskata lietas saistībā ar tiesnešiem. Tā pārbauda, vai nav jāveic jauns novērtējums, un attiecīgā gadījumā pati veic šo novērtējumu.
- 88 Šādos apstākļos, ņemot vērā pienākumu norādīt pamatojumu, kāds ir novērtēšanas komisijai, kā arī iespēju celt prasību pret šiem vērtējumiem, nešķiet, ka procesuālā kārtība, kādā tiek pieņemti lēmumi par faktisku paaugstināšanu amatā, varētu apdraudēt to tiesnešu neatkarību, kas ir paaugstināti amatā šīs procedūras beigās. Tomēr galu galā iesniedzējtiesai, kas ir vienīgā kompetentā, lai lemtu par faktiem, un kam vienīgajai ir tieši zināma minētā procesuālā kārtība, ir jāpārbauda, vai tā tas faktiski ir.
- 89 Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru režīms tiesnešu paaugstināšanai amatā augstākas instances tiesā ir balstīts uz ieinteresēto personu darba un uzvedības novērtējumu, ko veic komisija, kurā ietilpst šīs augstākās

instances tiesas priekšsēdētājs un tās locekļi, ciktāl materiāltiesiskie noteikumi un procesuālā kārtība, kādā tiek pieņemti lēmumi par faktisku paaugstināšanu amatā, nevar radīt indivīdiem pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu ārēju neietekmējamību un to neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm, kad ieinteresētās personas ir paaugstinātas amatā.

Par ceturto jautājumu

- 90 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Lēmums 2006/928 ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, ar ko ir grozīts tiesnešu paaugstināšanas amatā režīms, ja ziņojumos, kas sagatavoti atbilstoši šim lēmumam, Komisija nav paudusi nevienu ieteikumu par šādu grozījumu.
- 91 Jāatgādina, ka saskaņā ar Lēmuma 2006/928 1. pantu Rumānija katru gadu ziņo Komisijai par gūtajiem panākumiem katra no šī lēmuma pielikumā minētajiem trūkumiem novēršanā un ka pirmais no šiem trūkumiem ir jānovērš, lai "nodrošinātu pārredzamāku un efektīvāku tiesas procesu".
- 92 Šajā kontekstā no šī sprieduma 56. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka minētajā pielikumā iekļautie trūkumi ir jānovērš, lai nodrošinātu, ka Rumānija ievēro LES 2. pantā izklāstīto tiesiskuma vērtību, un tie šai dalībvalstij ir saistoši tādā ziņā, ka tai ir jāveic atbilstoši pasākumi šo trūkumu novēršanai, atbilstoši LES 4. panta 3. punktā paredzētajam lojālas sadarbības principam pienācīgi ņemot vērā ziņojumus, ko Komisija sagatavojusi, pamatojoties uz minēto lēmumu, it īpaši šajos ziņojumos paustos ieteikumus.
- 93 Tādējādi, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumu 83. punktā, nedz Lēmuma 2006/928, nedz ieteikumu, kas pausti saskaņā ar to sagatavotajos ziņojumos, mērķis nav noteikt attiecīgajai dalībvalstij precīzu tieslietu sistēmas organizācijas modeli. Kā izriet no šī sprieduma 45. punktā minētās Tiesas pastāvīgās judikatūras, tieslietu sistēmas organizācija dalībvalstīs ir katras dalībvalsts kompetencē ar nosacījumu, ka tās īstenošanā tiek ievērotas Savienības tiesības.
- 94 Šajā gadījumā, kā izriet no Komisijas apsvērumiem un kā ģenerālvokāts norādījis secinājumu 81. punktā, Komisija ziņojumos, kas sagatavoti, pamatojoties uz Lēmumu 2006/928, nav nedz identificējusi kādu precīzu problēmu, nedz paudusi kādu ieteikumu saistībā ar pamatlietā aplūkoto tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu.
- 95 Tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, lai gan attiecīgajai dalībvalstij saskaņā ar lojālas sadarbības principu ir jāņem vērā Komisijas ziņojumi atbilstoši Lēmumam 2006/928 un it īpaši tajā paustie ieteikumi, ieteikumu neesamību nekādā ziņā nevar uzskatīt par šķērsli tam, lai attiecīgā dalībvalsts īstenotu savu kompetenci tieslietu organizācijas jomā.
- 96 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Lēmums 2006/928 ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj valsts tiesisko regulējumu, ar ko ir grozīts tiesnešu paaugstināšanas amatā režīms, ja saskaņā ar šo lēmumu sagatavotajos ziņojumos Komisija nav paudusi nevienu ieteikumu par šādu grozījumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

97 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Komisijas Lēmums 2006/928/EK (2006. gada 13. decembris), ar ko izveido mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātus par Rumānijā sasniegto, novēršot noteiktus trūkumus tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju, ir Eiropas Savienības iestādes pieņemts akts, ko Tiesa var interpretēt saskaņā ar LESD 267. pantu. Šis lēmums, ņemot vērā tā juridisko raksturu, saturu un ietekmi laikā, ietilpst Līguma starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Bulgārijas Republiku un Rumāniju par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai piemērošanas jomā. Minētā lēmuma pielikumā ietvertie trūkumi ir jānovērš, lai nodrošinātu, ka Rumānija ievēro LES 2. pantā noteikto tiesiskuma vērtību, un tie ir saistoši minētajai dalībvalstij tādā nozīmē, ka tai ir jāveic piemēroti pasākumi šo trūkumu novēršanai, atbilstoši lojālas sadarbības principam, kurš norādīts LES 4. panta 3. punktā, pienācīgi ņemot vērā Eiropas Komisijas ziņojumus, ko tā sagatavojusi, pamatojoties uz to pašu lēmumu, it īpaši minētajos ziņojumos ietvertos ieteikumus.
- 2) LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesiskajam regulējumam par tiesnešu paaugstināšanas amatā režīmu ir jānodrošina tiesnešu neatkarības principa ievērošana.
- 3) LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LES 2. pantu un Pamattiesību hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru režīms tiesnešu paaugstināšanai amatā augstākas instances tiesā ir balstīts uz ieinteresēto personu darba un uzvedības novērtējumu, ko veic komisija, kurā ietilpst šīs augstākās instances tiesas priekšsēdētājs un tās locekļi, ciktāl materiāltiesiskie noteikumi un procesuālā kārtība, kādā tiek pieņemti lēmumi par faktisku paaugstināšanu amatā, nevar radīt indivīdiem pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu ārēju neietekmējamību un to neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm, kad ieinteresētās personas ir paaugstinātas amatā.
- 4) Lēmums 2006/928 ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj valsts tiesisko regulējumu, ar ko ir grozīts tiesnešu paaugstināšanas amatā režīms, ja saskaņā ar šo lēmumu sagatavotajos ziņojumos Eiropas Komisija nav paudusi nevienu ieteikumu par šādu grozījumu.

[Paraksti]